

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
ภาค ๓
ลักษณะ ๑ ฟ้องคดีอาญาและไต่สวนมูลฟ้อง

ดร.จิตฤดี วีระเวสส์
ประธานแผนกคดีสิ่งแวดล้อม
ในศาลอุทธรณ์ภาค ๔

ผลของการไต่สวนมูลฟ้อง (ต่อ)

๒. คำสั่งคดีไม่มีมูล

- ▶ คำสั่งว่าคดีไม่มีมูลตามที่ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๗ ให้ศาลยกฟ้องนั้น ศาลจะทำการคำพิพากษาหรือคำสั่งก็ได้ แต่ต้องอยู่ภายใต้บังคับเรื่องรูปแบบของคำพิพากษาหรือคำสั่ง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๘๖ ด้วย (ฎีกาที่ ๒๔๓/๒๕๑๑) ซึ่งต้องมีข้อเท็จจริงซึ่งพิจารณาได้ความและเหตุผลในการตัดสิน ทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายตามควรแก่รูปคดีในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง (ฎีกาที่ ๒๘๗๐/๒๕๒๔ และที่ ๒๔๓/๒๕๑๑)

ผลของการไต่สวนมูลฟ้อง (ต่อ)

(๒.๑) ศาลยกฟ้องในชั้นไต่สวนมูลฟ้องได้ โดยไม่
จำต้องสั่งประทับฟ้องไว้ก่อน (ฎีกาที่ ๖๙๒๗/
๒๕๕๗)

(๒.๒) องค์คณะผู้พิพากษาในการยกฟ้องเพราะคดี
ไม่มีมูล ต้องเป็นไปตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม
ด้วย

ผลของการไต่สวนมูลฟ้อง (ต่อ)

▶ หลัก ผู้พิพากษาคณะเดียวมีอำนาจไต่สวนมูลฟ้อง
ได้ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๕ (๓)
หากเห็นว่าคดีที่ไต่สวนมีมูลเพียงพอที่จะประทับ
ฟ้องไว้พิจารณาต่อไปหรือไม่มีมูลเพียงพอ ผู้
พิพากษาคณะเดียวนั้นก็เป็นองค์คณะที่มีอำนาจสั่ง
ว่าคดีมีมูลหรือไม่มีมูลด้วยการพิพากษายกฟ้องได้

ผลของการไต่สวนมูลฟ้อง (ต่อ)

- ▶ แต่หากคดีนั้นมีอัตราโทษเกินกว่าที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๕ (๕) คือ อัตราโทษอย่างสูงให้จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้พิพากษาคคนเดียวไม่อาจเป็นองค์คณะทำคำพิพากษาได้ กรณีจึงเป็นเหตุจำเป็นอื่นอันมีอาจก้าวล่วงได้ตามมาตรา ๓๑ (๑) ประกอบมาตรา ๒๙ (๓) ที่ให้อำนาจอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น อธิบดีผู้พิพากษภาค รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น รองอธิบดีผู้พิพากษภาค หรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ซึ่งเมื่อได้ตรวจสอบแล้วมีอำนาจลงลายมือชื่อในคำพิพากษายกฟ้องเพราะคดีไม่มีมูลได้

ผลของการไต่สวนมูลฟ้อง (ต่อ)

(๒.๓) คำสั่งไม่มีมูล โจทก์มีสิทธิอุทธรณ์ฎีกาได้ แต่ต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติลักษณะอุทธรณ์ฎีกาด้วย

- ▶ กรณีศาลมีคำสั่งไม่มีมูล จำเลยไม่สามารถอุทธรณ์ฎีกา คำสั่งดังกล่าวได้เพราะยังไม่อยู่ในฐานะคู่ความ เพราะกฎหมายกำหนดให้โจทก์เท่านั้นที่มีสิทธิอุทธรณ์ฎีกาได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๐

ผลของการไต่สวนมูลฟ้อง (ต่อ)

ชั้นอุทธรณ์

มาตรา ๑๙๓ ทวิ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นในปัญหาข้อเท็จจริงในคดีซึ่งอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่กรณีต่อไปนี้ให้จำเลยอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงได้ ...”

ผลของการไต่สวนมูลฟ้อง (ต่อ)

ฎีกาที่ ๗๐๙๖/๒๕๔๙ คดีนี้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแขวง เมื่อศาลชั้นต้นซึ่งเป็นศาลแขวงพิพากษายกฟ้อง จึงต้องห้ามมิให้โจทก์อุทธรณ์คำพิพากษาในปัญหาข้อเท็จจริง ตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงฯ มาตรา ๒๒ ที่โจทก์อุทธรณ์ว่าพยานหลักฐานของโจทก์เท่าที่นำสืบมาฟังได้แล้วว่าคดีมีมูลนั้น เป็นการโต้เถียงดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานของศาลชั้นต้นอันเป็นอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง จึงต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ตามกฎหมายบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว แต่ปรากฏว่าในการยื่นอุทธรณ์ต่อศาลชั้นต้นนั้น โจทก์ได้ยื่นคำร้องขออนุญาตยื่นอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงแล้ว ที่ศาลชั้นต้นสั่งคำร้องดังกล่าวว่า กรณีศาลมีคำสั่งว่าคดีไม่มีมูล โจทก์ย่อมใช้สิทธิอุทธรณ์ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง ให้ยกคำร้องและมีคำสั่งรับอุทธรณ์ของโจทก์นั้น จึงไม่ชอบ

ผลของการไต่สวนมูลฟ้อง (ต่อ)

ชั้นฎีกา

มาตรา ๒๒๐ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในคดีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์”

▶ คำสั่งคำสั่งศาลฎีกาที่ ๕๔๖/๒๕๒๖ ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ยกฟ้องโจทก์โดยอาศัยข้อเท็จจริง แม้จะเป็นการยกฟ้องในชั้นไต่สวนมูลฟ้องก็ตาม โจทก์จะฎีกาว่าจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ มีส่วนรู้เห็นในการกระทำผิดของจำเลยที่ ๑ ด้วย อันเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงไม่ได้ ต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐

▶ ฎีกาที่ ๘๔๘๘/๒๕๖๑

▶ ฎีกาที่ ๘๒๖๑/๒๕๖๑

ผลของการไต่สวนมูลฟ้อง (ต่อ)

อย่างไรก็ตาม การที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ยกคำร้องขอให้ยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ นั้น ไม่อยู่ในบังคับ ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐

▶ ฎีกาที่ ๙๒๘๐/๒๕๕๑ โจทก์ขอให้ยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้องและศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ไม่ใช่กรณีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์ ไม่อยู่ในบังคับ ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐

ผลของการไต่สวนมูลฟ้อง (ต่อ)

(๒.๔) การอุทธรณ์หรือฎีกาคำสั่งที่ว่าคดีไม่มีมูลในคดีอาญาและคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา เป็นปัญหาเฉพาะคดีส่วนอาญาว่ามีมูลเพียงพอที่ศาลจะประทับฟ้องไว้หรือไม่เท่านั้น โจทก์ (ราษฎร) จึงไม่ต้องเสียค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์หรือฎีกาสำหรับคดีส่วนแพ่ง (ฎีกาที่ ๖๕๔๙/๒๕๖๐)

นำบทบัญญัติการสอบสวนกับการพิจารณามาใช้กับไต่สวนมูลฟ้อง

มาตรา ๑๗๑ บัญญัติว่า “ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการสอบสวนและการพิจารณาเว้นแต่มาตรา ๑๗๕ มาบังคับแก่การไต่สวนมูลฟ้องโดยอนุโลม

ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๓๓ ทวิ และมาตรา ๑๗๒ ตี มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การไต่สวนมูลฟ้องในคดีที่พยานเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ทั้งในคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์และในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์”

มาตรา ๑๗๕ บัญญัติว่า “เมื่อโจทก์สืบพยานเสร็จแล้ว ถ้าเห็นสมควร ศาลมีอำนาจเรียกสำนวนการสอบสวนจากพนักงานอัยการมาเพื่อประกอบการวินิจฉัยได้”

นำบทบัญญัติการสอบสวนกับ
การพิจารณาใช้กับไตสวนมูลฟ้อง (ต่อ)

บทบัญญัติเกี่ยวกับการสอบสวนและการพิจารณาใน ป.วิ.อ. นี้ สามารถนำมาใช้บังคับกับการไตสวนมูลฟ้องด้วยโดยอนุโลม ยกเว้นมาตรา ๑๗๕ ที่บัญญัติว่า “เมื่อโจทก์สืบพยานเสร็จแล้ว ถ้าเห็นสมควรศาลมีอำนาจเรียกสำนวนการสอบสวนจากพนักงานอัยการมาเพื่อประกอบการวินิจฉัยได้” เพราะโดยสภาพแล้วเป็นเรื่องการสืบพยานโจทก์ในชั้นพิจารณาเสร็จแล้ว กฎหมายให้อำนาจศาลเมื่อเห็นสมควรในการเรียกสำนวนการสอบสวนจากพนักงานอัยการมาประกอบการวินิจฉัยได้ ซึ่งเป็นดุลพินิจที่ศาลจะเรียกหรือไม่เรียกสำนวนการสอบสวนก็ได้

นำบทบัญญัติการสอบสวนกับ
การพิจารณาใช้กับไตสวนมูลฟ้อง (ต่อ)

อย่างไรก็ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๑ ไม่ได้ห้ามไม่ให้ศาลเรียกสำนวนการสอบสวนมาประกอบการไตสวนมูลฟ้องอย่างเด็ดขาด เพราะมาตรา ๑๗๑ ที่ไม่ให้ยกมาตรา ๑๗๕ มาอนุโลมใช้ในการไตสวนมูลฟ้องนั้น หมายความว่า ศาลไม่ถูกจำกัดอำนาจตามมาตรานั้นเท่านั้น

► ศาลจึงใช้อำนาจตามมาตรา ๒๒๘ เรียกพยานรวมทั้งสำนวนการสอบสวนมาประกอบการวินิจฉัยได้เต็มที่ (ฎีกาที่ ๑๒๘/๒๔๘๗ และที่ ๑๖๒๑/๒๔๐๖ (ปชญ))

นำบทบัญญัติการสอบสวนกับ
การพิจารณามาใช้กับไตสวนมูลฝอง (ต่อ)

ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๘ บัญญัติว่า “ระหว่างพิจารณาโดยพลการหรือคู่ความฝ่ายใดร้องขอ ศาลมีอำนาจสืบพยานเพิ่มเติม จะสืบเองหรือส่งประเด็นก็ได้” จึงเป็นเรื่องการพิจารณาที่นำมาใช้กับการไตสวนมูลฝองด้วยโดยอนุโลม

- ฎีกาที่ ๑๘๗๒/๒๕๒๗ การที่ศาลชั้นต้นรับฟังคำเบิกความของพยานซึ่งเบิกความไว้ในคดีอื่นมาประกอบการวินิจฉัยชี้ขาดคดีในชั้นไตสวนมูลฝอง ถือได้ว่าเป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นทำการสืบพยานเพิ่มเติมโดยพลการโดยไม่มีคู่ความฝ่ายใดร้องขอ เป็นอำนาจของศาลที่จะกระทำได้ ตามป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๘ ประกอบด้วยมาตรา ๑๗๑

นำบทบัญญัติการสอบสวนกับ
การพิจารณามาใช้กับไตสวนมูลฝอง (ต่อ)

ส่วนคดีความผิดอาญาในชั้นไตสวนมูลฝองที่ผู้เสียหายหรือพยานเป็นเด็กอายุไม่เกิน ๑๘ ปี ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๑ วรรคสอง ศาลต้องจัดให้พยานนั้นอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก กับต้องมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอและพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วยในการไตสวนมูลฝอง โดยศาลอาจเป็นผู้ถามพยานเอง หรือจะถามผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ก็ได้ หรือจะให้คู่ความถาม ถามค้าน หรือถามดิงผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ก็ได้ ทั้งนี้ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓๓ ทวิ และมาตรา ๑๗๒ ตรี

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องและคำให้การ

มาตรา ๑๖๓ บัญญัติว่า “เมื่อมีเหตุอันควร โจทก์มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องก่อนมีคำพิพากษาศาลชั้นต้น ถ้าศาลเห็นสมควรจะอนุญาตหรือจะสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องเสียก่อนก็ได้ เมื่ออนุญาตแล้วให้ส่งสำเนาแก้ฟ้องหรือฟ้องเพิ่มเติมแก่จำเลยเพื่อแก้ และศาลจะสั่งแยกสำนวนพิจารณาฟ้องเพิ่มเติมนั้นก็ได้

เมื่อมีเหตุอันควร จำเลยอาจยื่นคำร้องขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมคำให้การของเขาก่อนศาลพิพากษา ถ้าศาลเห็นสมควรอนุญาต ก็ให้ส่งสำเนาแก้โจทก์”

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องและคำให้การ (ต่อ)

มาตรา ๑๖๔ บัญญัติว่า “คำร้องขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องนั้น ถ้าจะทำให้จำเลยเสียเปรียบในการต่อสู้คดี ห้ามมิให้ศาลอนุญาต แต่การแก้ฐานความผิดหรือรายละเอียดซึ่งต้องแสดงในฟ้องก็ดี การเพิ่มเติมฐานความผิดหรือรายละเอียดซึ่งมิได้กล่าวไว้ก็ดี ไม่ว่าจะทำเช่นนี้ในระยะใดระหว่างพิจารณาในศาลชั้นต้นมิให้ถือว่าทำให้จำเลยเสียเปรียบ เว้นแต่จำเลยได้ลงต่อสู้ในข้อที่ผิดหรือที่มิได้กล่าวไว้นั้น”

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องและคำให้การ ต่อ)

๑. การแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องโจทก์

- โดยปกติการขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้อง โจทก์มีอำนาจที่จะทำได้ ทั้งคำฟ้องคดีแพ่งและคดีอาญา ซึ่งในคดีอาญามีบทบัญญัติเกี่ยวกับการแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องไว้แล้ว จึงไม่อาจนำบทบัญญัติใน ป.วิ.พ. มาใช้กับคดีอาญาได้ (ฎีกาที่ ๔๒๕/๒๔๕๐)

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องและคำให้การ ต่อ)

หากโจทก์เคยยื่นคำร้องขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องมาแล้ว แต่ศาลไม่อนุญาต โจทก์ยังสามารถยื่นคำร้องขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมใหม่ได้

- ฎีกาที่ ๘๔๔/๒๔๕๕ ศาลไม่อนุญาตให้โจทก์แก้ฟ้องเพราะไม่แสดงเหตุอันควร แต่ในวันเดียวกันนั้นเองโจทก์ได้ยื่นคำร้องขอแก้ฟ้องอีกโดยอ้างเหตุอันควร แม้จะยื่นภายหลังที่สืบพยานโจทก์เสร็จแล้ว เมื่อจำเลยมิได้ลงผิดข้อต่อสู้คดีก็มีเหตุสมควรที่ศาลจะอนุญาตให้โจทก์แก้ฟ้องได้

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องและคำให้การ ต่อ)

(๑.๑) โจทก์ขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องในชั้นไต่สวนมูลฟ้องได้ เพราะผู้ถูกฟ้องยังไม่อยู่ในฐานะจำเลยจึงไม่ทำให้เสียเปรียบในการต่อสู้คดี (ฎีกาที่ ๒๔๕๒/๒๕๔๐ และที่ ๖๐๑๓/๒๕๕๕)

➢ แต่ถ้าศาลชั้นต้นมีคำสั่งคืนฟ้องฉบับแรกให้โจทก์ไปทำมาใหม่โดยให้เหตุผลว่า โจทก์เขียนคำฟ้องผิดเพี้ยน อ่านไม่เข้าใจ ซึ่งเป็นอำนาจของศาลชั้นต้นในการตรวจฟ้องคดีอาญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ ประกอบ ป.วิ.พ. มาตรา ๑๘ เมื่อโจทก์ทำฟ้องมาขึ้นใหม่ตามคำสั่งศาลแล้ว ศาลชั้นต้นย่อมมีคำสั่งให้นัดไต่สวนมูลฟ้องของโจทก์ต่อไป ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๕ วรรคสาม การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งดังกล่าวหาใช่ศาลชั้นต้นอนุญาตให้โจทก์แก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๓ แต่เป็นกรณีที่โจทก์ทำฟ้องมาขึ้นใหม่ตามคำสั่งศาลเท่านั้น ซึ่งไม่ได้ทำให้จำเลยเสียเปรียบ (ฎีกาที่ ๑๕๓๐/๒๕๖๐)

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องและคำให้การ ต่อ)

(๑.๒) ต้องมีเหตุอันควร

➢ การยื่นคำร้องขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องย่อมกระทำได้ต่อเมื่อมีความจำเป็นหรือมีเหตุอันควรเท่านั้น และถือเป็นหน้าที่ของโจทก์ที่ต้องแสดงเหตุผลอันสมควรอย่างชัดเจนในการขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องนั้นด้วย จะอ้างลอย ๆ ว่าฟ้องคลาดเคลื่อนไม่ได้ ศาลย่อมไม่อนุญาตให้แก้ไข (ฎีกาที่ ๗๗/๒๔๘๕, ๑๘๑/๒๔๕๔ และที่ ๗๗๔/๒๔๘๑)

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องและคำให้การ ต่อ)

กรณีมีเหตุอันควรให้แก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องได้

➢ มักเป็นเรื่องของการพิมพ์ฟ้องที่บกพร่องและผิดพลาด เช่น **เจ้าหน้าที่พิมพ์พิมพ์สถานที่เกิดเหตุผิดพลาด** (ฎีกาที่ ๕๖๓/๒๔๘๓) **พิมพ์เวลาเกิดเหตุผิดพลาด** (ฎีกาที่ ๒๕๒/๒๔๘๓ และที่ ๕๘๖๐/๒๕๕๒) **พิมพ์วัตถุสิ่งของที่ถูกลักไปผิดพลาด** (ฎีกาที่ ๑๐๓๕๘/๒๕๕๖)

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องและคำให้การ ต่อ)

กรณีไม่มีเหตุอันควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมได้ เป็นเรื่องขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อหาใหม่ หรือเพิ่มเติมตัวจำเลยขึ้นใหม่

➢ ฎีกาที่ ๒๒๘๑/๒๕๓๔ โจทก์มิได้บรรยายถึงองค์ประกอบอันเป็นความผิดตาม ป.อ.มาตรา ๒๐๐ จะมาขอเพิ่มเติมเฉพาะบทมาตรา ๒๐๐ ในคำขอท้ายฟ้องไม่ได้

➢ ฎีกาที่ ๑๑๕/๒๕๑๑ เดิมโจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ คนเดียวในข้อหาฐานทำให้เสียทรัพย์แล้ว ต่อมายื่นคำร้องขอเพิ่มเติมฟ้องโดยขอให้มารดาจำเลยที่ ๑ เข้ามาเป็นจำเลยอีกคนหนึ่งในข้อหาฐานฉ้อโกง ซึ่งเป็นข้อหาและการกระทำผิดที่มีได้เกี่ยวข้องเป็นคดีเดียวกัน คำร้องของโจทก์ที่ยื่นขอเพิ่มเติมนี้ถือได้ว่าเป็นการฟ้องจำเลยคนใหม่เป็นคดีใหม่เข้ามาอีกเรื่องหนึ่ง โจทก์จะมาขอเพิ่มเติมฟ้องเช่นนี้ไม่ได้ ไม่มีเหตุอันควรตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๓

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องและคำให้การ ต่อ)

(๑.๓) โจทก์บรรยายฟ้องขาดองค์ประกอบความผิด ย่อมไม่มีเหตุอันควรที่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมได้ (ฎีกาที่ ๒๐๐๖/๒๕๔๑)

➤ ฎีกาที่ ๑๖๘๘-๑๖๘๙/๒๕๕๓ การขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องตาม พ.ร.บ. จัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๒๖ ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๓ วรรคหนึ่ง นั้น จะต้องปรากฏว่าฟ้องเดิมเป็นฟ้องที่สมบูรณ์ตามกฎหมายมาแต่แรก โจทก์จึงจะขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องได้ เมื่อคำฟ้องของโจทก์ขาดองค์ประกอบของความผิดอันเป็นคำฟ้องที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โจทก์จึงไม่อาจขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องได้

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องและคำให้การ ต่อ)

หมายเหตุ เมื่อโจทก์ยื่นคำร้องขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้อง ศาลต้องวินิจฉัยเสียก่อนว่าจะอนุญาตตามที่โจทก์ขอมาหรือไม่ ยังไม่ควรรีบด่วนตัดสินคดีไปเพราะจะไม่เป็นไปตามลำดับขั้นตอนของกฎหมาย หากด่วนตัดสินคดีไป ย่อมถือไม่ได้ว่าศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้ว โจทก์ย่อมมีสิทธิฟ้องจำเลยในคดีนี้ได้โดยไม่ต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๔) (ฎีกาที่ ๕๑๓๕/๒๕๕๔ (ปชญ))

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องและคำให้การ ต่อ)

(๑.๔) โจทก์ต้องยื่นคำร้องขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องก่อนมีคำพิพากษาศาลชั้นต้น

ตราบใดที่ศาลชั้นต้นยังไม่ได้อ่านคำพิพากษาให้คู่ความฟัง โจทก์ยังมีสิทธิยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องได้ (ฎีกาที่ ๒๓๑๔/๒๕๒๖)

- ฎีกาที่ ๕๕๔/๒๔๕๑ ก่อนศาลชั้นต้นพิพากษา เรียกว่ายังอยู่ในระหว่างพิจารณา แม้จะสืบพยานเสร็จแล้ว นัดตัดสินแล้วก็ดี เพราะศาลอาจสืบพยานของศาลเพิ่มเติมก็ได้ เมื่อโจทก์ขอแก้ไขฟ้องในระหว่างพิจารณาก็ชอบที่จะอนุญาตให้แก้ไขได้

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องและคำให้การ ต่อ)

(๑.๕) แม้การขอให้รับโทษจำเลยต่อไม่จำต้องกล่าวมาในฟ้อง เพราะมิใช่การกระทำที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นความผิด แต่โจทก์สามารถขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องขอให้รับโทษจำเลยต่อได้ โดยยื่นคำร้องเข้ามาก่อนมีคำพิพากษาศาลชั้นต้น จะมาขอในชั้นอุทธรณ์ฎีกาไม่ได้ (ฎีกาที่ ๔๔๖๑-๔๔๖๒/๒๕๔๔ และที่ ๓๕๓๐/๒๕๖๑)

(๑.๖) พนักงานอัยการโจทก์จะขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมฐานความผิดที่ยังไม่มีการสอบสวนมาก่อนไม่ได้ (ฎีกาที่ ๘๐๑/๒๕๑๑)

- แต่หากฐานความผิดใดมีการสอบสวนมาก่อนแล้ว พนักงานอัยการโจทก์ขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องในฐานความผิดนั้นได้ (ฎีกาที่ ๘๓๔๐/๒๕๔๐)

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องและคำให้การ ต่อ)

หมายเหตุ แต่ถ้าบรรยายองค์ประกอบของฐานความผิดครบถ้วนแล้วมาขอเพิ่มเติมมาตราในคำขอท้ายฟ้องภายหลัง เป็นเรื่องที่จำเลยย่อมทราบข้อหาตามคำฟ้องได้อยู่แล้ว จึงไม่ต้องการแจ้งข้อหาหรือสอบสวนเพิ่มเติมในความผิดนั้นอีกและไม่ถือว่าเป็นการเพิ่มเติมโทษจำเลย กรณีจึงมีเหตุสมควรขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องได้ (ฎีกาที่ ๖๕๕๖/๒๕๕๑)

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องและคำให้การ ต่อ)

(๑.๓) ผู้เสียหายที่ศาลอนุญาตให้เข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการจะมาขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องของพนักงานอัยการไม่ได้ (ฎีกาที่ ๑๓๓๐/๒๕๒๒ และที่ ๗๐๑๕/๒๕๓๓)

➤ ฎีกาที่ ๓๘๓๓/๒๕๒๕ โจทก์ร่วมเข้ามาดำเนินคดีแก่จำเลยโดยอาศัยสิทธิตามฟ้องของพนักงานอัยการ จึงไม่มีอำนาจขอแก้ไขและเพิ่มเติมฟ้องให้นอกเหนือไปจากฟ้องของพนักงานอัยการ หากศาลชั้นต้นสั่งนัดไต่สวนมูลฟ้อง ส่วนที่โจทก์ร่วมขอแก้ไขและเพิ่มเติมฟ้องไว้ก็มีอำนาจตั้งคดีได้

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องและคำให้การ ต่อ)

(๑.๘) ต้องไม่ทำให้จำเลยเสียเปรียบในการต่อสู้คดี

- ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๔ บัญญัติว่า “คำร้องขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องนั้น ถ้าจะทำให้จำเลยเสียเปรียบในการต่อสู้คดี ห้ามมิให้ศาลอนุญาต แต่การแก้ฐานความผิดหรือรายละเอียดซึ่งต้องแสดงในฟ้องก็ดี การเพิ่มเติมฐานความผิดหรือรายละเอียดซึ่งมิได้กล่าวไว้ก็ดี ไม่ว่าจะทำเช่นนี้ในระยะเวลาใดระหว่างพิจารณาในศาลชั้นต้นมิให้ถือว่าทำให้จำเลยเสียเปรียบ เว้นแต่จำเลยได้ลงต่อสู้ในข้อที่ผิดหรือที่มีได้กล่าวไว้นั้น”

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องและคำให้การ ต่อ)

หากทำให้จำเลยเสียเปรียบ กฎหมายระบุชัดห้ามมิให้ศาลอนุญาต โดยอธิบายเพิ่มเติมว่า การแก้ฐานความผิดหรือรายละเอียดซึ่งต้องแสดงในฟ้อง หรือการเพิ่มเติมฐานความผิดหรือรายละเอียดซึ่งมิได้กล่าวไว้ในฟ้อง มิให้ถือว่าทำให้จำเลยเสียเปรียบด้วย เว้นแต่จำเลยจะลงต่อสู้ในข้อที่ผิดหรือที่มีได้กล่าวไว้นั้น

- คำว่า “ฐานความผิดซึ่งต้องแสดงในฟ้อง” หมายถึง การกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำความผิด
- คำว่า “รายละเอียดซึ่งต้องแสดงในฟ้อง” หมายถึง ข้อเท็จจริงและรายละเอียดเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ซึ่งเกิดการกระทำนั้น ๆ อีกทั้งบุคคลหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องด้วยพอสมควรเท่าที่จะทำให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องและคำให้การ ต่อ)

โดยหลัก การแก้ฐานความผิดหรือรายละเอียดซึ่งต้องแสดงในฟ้อง หรือการเพิ่มเติมฐานความผิดหรือรายละเอียดซึ่งมิได้กล่าวไว้ในฟ้อง กฎหมายมิให้ถือว่าทำให้จำเลยเสียเปรียบด้วย (ฎีกาที่ ๕๐๑/๒๕๕๕ และที่ ๘๔๒๕/๒๕๕๕) ยกเว้นเสียแต่ว่าจำเลยจะหลงต่อสู้ในเรื่องนั้น

(๑.๕) หากจำเลยหลงต่อสู้ในฐานความผิดหรือรายละเอียดซึ่งต้องแสดงในฟ้องหรือที่มีได้กล่าวในฟ้องแล้ว โจทก์ขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องไม่ได้ (ฎีกาที่ ๒๓๓/๒๕๕๒ และที่ ๖๖๐๖/๒๕๕๑)

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องและคำให้การ ต่อ)

ฎีกาที่ ๕๐๑/๒๕๕๕ ข้อเท็จจริงที่กล่าวในฟ้องและทางพิจารณาของปุ๋ยเคมีปลอมที่จำเลยทั้งสองร่วมกันผลิตเพื่อการค้าและร่วมกันขายปุ๋ยเคมีปลอมแตกต่างกันเฉพาะชื่อการค้าเท่านั้น ส่วนสูตร เครื่องหมายการค้า เลขทะเบียน และผู้ผลิต ยังคงตรงตามคำฟ้อง เมื่อผลคือปุ๋ยเคมีปลอมที่ผลิตเพื่อการค้าและขายปุ๋ยเคมีปลอมดังกล่าวเป็นปุ๋ยเคมีปลอมอันเกิดจากการร่วมกันผลิตและร่วมกันขายของจำเลยทั้งสองแล้ว จึงเป็นการแตกต่างกันในข้อที่มีสาระสำคัญ ทั้งจำเลยทั้งสองก็ให้การรับสารภาพแสดงให้เห็นว่าจำเลยทั้งสองมิได้หลงต่อสู้ในข้อดังกล่าว

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องและคำให้การ ต่อ)

ฎีกาที่ ๒๓๓/๒๕๕๒ ทางพิจารณาได้เห็นว่า เหตุคดีนี้เกิดขึ้นในระหว่างวันที่ ๔ ถึงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๒ ไม่ใช่ในระหว่างวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๑ ตามฟ้อง โจทก์ จำเลยนำสืบต่อสู้ฟังได้ว่า ในช่วงเกิดเหตุตามฟ้องจำเลยรับราชการเป็นทหารกองประจำการอยู่ที่โรงเรียนการบิน อำเภอกำแพงแสน จำเลยไม่ได้ลาออกไปข้างนอก โจทก์ฟ้องผิดวันเป็นเวลาประมาณ ๑ เดือน แม้ข้อแตกต่างนี้จะเพียงรายละเอียด แต่การฟ้องผิดวันไปเป็นเหตุให้จำเลยหลงต่อสู้ จึงต้องยกฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๒ วรรคสาม

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องและคำให้การ ต่อ)

(๑.๑๐) กรณีที่จำเลยให้การปฏิเสธลอย ๆ ยังไม่ถือว่าจำเลยหลงต่อสู้ (ฎีกาที่ ๖๕๕๖/๒๕๕๑ และที่ ๑๐๑๐/๒๕๕๕)

(๑.๑๑) ศาลเห็นสมควรสั่งอนุญาต หรือจะสั่งไต่สวนมูลฟ้องก่อนก็ได้

แม้คำร้องขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องของโจทก์จะเข้าหลักเกณฑ์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๓ และ ๑๖๔ ก็ตาม แต่ศาลก็ยังมีดุลพินิจที่จะพิจารณาอีกชั้นหนึ่งว่าสมควรจะอนุญาตให้โจทก์แก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องหรือไม่ หรืออาจจะไต่สวนมูลฟ้องในส่วนที่โจทก์ขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องนั้นก็ได้ (ฎีกาที่ ๖๖๗/๒๕๐๘)

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องและคำให้การ ต่อ)

(๑.๑๒) กรณีที่ศาลชั้นต้นพลั้งเผลอลืมสั่งคำร้องขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้อง เมื่อคดีขึ้นไปสู่ศาลสูงแล้ว ศาลสูงอาจย้อนสำนวนมาให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาใหม่ได้ เพราะไม่เป็นไปตามลำดับขั้นตอนของกฎหมาย (ฎีกาที่ ๕๑๓๕/๒๕๕๔ (ปชญ)

(๑.๑๓) กรณีไม่ปรากฏคำสั่งศาลชั้นต้นว่า อนุญาตหรือไม่ อนุญาตให้แก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้อง แต่หากข้อความในคำวินิจฉัยของศาลระบุเนื้อความตามที่โจทก์ขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมมา อาจพอถือว่าศาลชั้นต้นสั่งอนุญาตโดยปริยายแล้ว (ฎีกาที่ ๔๔๖๑-๔๔๖๒/๒๕๔๔ และที่ ๓๕๕๓/๒๕๒๕)

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องและคำให้การ ต่อ)

(๑.๑๔) เมื่อศาลอนุญาตแล้วให้ส่งสำเนาแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องแก่จำเลยเพื่อแก้ และจะส่งแยกสำนวนพิจารณาฟ้องเพิ่มเติมนั้นก็

(๑.๑๕) เมื่ออนุญาตให้แก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องแล้ว ศาลมีอำนาจพิพากษาตามข้อหาที่แก้ไขเพิ่มเติมฟ้องได้ ไม่เป็นการพิพากษาเกินไปกว่าหรือนอกจากที่ปรากฏในฟ้อง

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้องและคำให้การ ต่อ)

ฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๒๘ เดิมโจทก์ฟ้องว่าจำเลยปลอมและใช้ใบสมัครกับใบเสร็จรับเงินปลอม ๓๓ ฉบับ ต่อมาโจทก์ขอแก้ฟ้องโดยยกเลิกใบสมัครและใบเสร็จรับเงินที่หาว่าจำเลยปลอม ๔ ฉบับ แล้วต่อมาโจทก์ขอแก้ฟ้องโดยขอเพิ่มใบเสร็จรับเงินที่หาว่าจำเลยปลอมและใช้อีก ๔ ฉบับ เห็นได้ว่า จำนวนเอกสารที่โจทก์ฟ้องจึงคงมีเท่าเดิมคือ ๓๓ ฉบับ ดังนั้น เมื่อศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าจำเลยปลอมและใช้เอกสารปลอมรวม ๓๓ ฉบับ จึงมิได้เกินไปกว่าหรือนอกจากที่ปรากฏในคำฟ้อง

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมคำให้การ

๒. การแก้ไขหรือเพิ่มเติมคำให้การ

ป.วิ.อ, มาตรา ๑๖๓ วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อมีเหตุอันควร จำเลยอาจยื่นคำร้องขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมคำให้การของเขาก่อนศาลพิพากษา ถ้าศาลเห็นสมควรอนุญาต ก็ให้ส่งสำเนาแก้โจทก์”

การแก้หรือเพิ่มเติมคำให้การ (ต่อ)

- กรณีของโจทก์ หากมีพฤติการณ์ซึ่งทำให้ต้องแก้ไขหรือเพิ่มเติมฟ้อง การยื่นคำร้องดังกล่าวย่อมกระทำได้ต่อเมื่อมีความจำเป็นหรือมีเหตุอันควร
- จำเลยก็เช่นกัน หากจะแก้ไขหรือเพิ่มเติมคำให้การ จำเลยก็ต้องแสดงเหตุผลอันสมควรอย่างชัดเจนในการขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมคำให้การนั้นด้วย มิฉะนั้น ศาลย่อมไม่อนุญาตให้แก้ไขหรือเพิ่มเติมคำให้การได้ (ฎีกาที่ ๖๗๗/๒๔๘๕ และที่ ๕๕๕/๒๕๐๑)

การแก้หรือเพิ่มเติมคำให้การ (ต่อ)

- ฎีกาที่ ๑๕๐๘/๒๕๕๑ หากจำเลยประสงค์จะขอแก้หรือเพิ่มเติมคำให้การ จำเลยจะต้องยื่นคำร้องแสดงเหตุอันควรว่าจำเลยมีความจำเป็นต้องแก้หรือเพิ่มเติมคำให้การเพราะเหตุใด มิใช่เป็นไปตามอำเภอใจของจำเลย ซึ่งศาลมีอำนาจที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตก็ได้ โดยพิจารณาถึงเหตุผลที่จำเลยอ้างอิงในคำร้องว่าเป็นเหตุผลอันสมควรอนุญาตหรือไม่
- ฎีกาที่ ๕๒๕๔/๒๕๔๐ เมื่อจำเลยขอแก้คำให้การ จำเลยก็ต้องแสดงเหตุอันควรมาในคำร้องให้ครบถ้วนตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๓ วรรคสอง แต่ตามคำร้องขอแก้คำให้การของจำเลย จำเลยมิได้อ้างเหตุขอแก้มาในคำร้อง ศาลชั้นต้นจึงชอบที่จะยกคำร้อง

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมคำให้การ (ต่อ)

(๒.๑) การขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมคำให้การ กฎหมายมิได้จำกัดว่าต้องกระทำได้เพียงครั้งเดียว

➤ ฎีกาที่ ๒๓๓/๒๕๒๔ ในคดีอาญากฎหมายหาได้จำกัดว่าจำเลยมีสิทธิขอแก้คำให้การได้เพียงครั้งเดียวไม่ **ตราบ**ใดที่ศาลยังมิได้พิพากษา แม้จะนัดฟังคำพิพากษาไว้แล้ว ก็ไม่เป็นการตัดสิทธิจำเลยที่จะยื่นคำร้องขอแก้คำให้การเมื่อมีเหตุอันควร ในคดีความผิดอันยอมความได้ ศาลเห็นว่าโจทก์ซึ่งเป็นผู้เสียหายมิได้ร้องทุกข์ตามกฎหมาย ย่อมมีเหตุอันควรที่จะอนุญาตให้จำเลยแก้คำให้การ โดยการถอนคำให้การเดิมและให้การใหม่ได้

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมคำให้การ (ต่อ)

กรณีมีเหตุอันควร

➤ ฎีกาที่ ๓๒๗๗/๒๕๔๗ การขอถอนคำให้การเดิมที่ให้การรับสารภาพกับขอให้การใหม่เป็นปฏิสัธ เป็นกรแก้ไขคำให้การ, ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๓ วรรคสอง ซึ่งกำหนดให้สิทธิจำเลยที่จะยื่นคำร้องขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมคำให้การได้ก่อนศาลพิพากษาเมื่อมีเหตุอันสมควร ถึงแม้ว่าการจะอนุญาตหรือไม่นั้นเป็นดุลพินิจของศาลก็ตาม แต่สำหรับกรณีนี้จำเลยได้คัดค้านข้อเท็จจริงตามรายงานการสืบเสาะและพินิจของพนักงานคุมประพฤติซึ่งสรุปผลข้อเท็จจริงที่เป็นผลร้ายต่อจำเลย ถือว่าคดีมีเหตุอันสมควรที่จำเลยจะขอแก้ไขเพิ่มเติมคำให้การได้

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมคำให้การ (ต่อ)

➤ ฎีกาที่ ๑๒๕๐/๒๕๖๓ ศาลชั้นต้นสืบพยานโจทก์ประกอบคำรับ
 สารภาพของจำเลยเสร็จแล้ว และจำเลยแถลงไม่ติดใจสืบพยาน
 ระหว่างนัดรอฟังคำพิพากษา จำเลยยื่นคำร้องขอถอนคำให้การ
 เดิมที่รับสารภาพ ขอให้การปฏิเสธฟ้องโจทก์ โดยอ้างเหตุว่า
จำเลยถูกเจ้าหน้าที่รัฐบาลหลายฝ่ายขู่ข่มขู่หลอกลวงให้รับ
สารภาพ ให้คำมั่นว่าแม้จะรับสารภาพก็ไม่ต้องถูกจำคุกเพราะ
จะออกกฎหมายไม่เอาโทษภายหลัง จำเลยหลงเชื่อจึงให้การรับ
สารภาพ ต่อเมื่อจำเลยได้รับคำสั่งแจ้งจากทนายความว่าไม่เป็น
 ความจริงจึงขอต่อสู้คดีนั้น เมื่อปรากฏว่าขณะจำเลยให้การรับ
 สารภาพนั้น จำเลยไม่มีทนายและเหตุผลที่จำเลยอ้างกล่าวก็อาจ
 เป็นไปได้ ทั้งในคดีอาญาจำเลยมีสิทธิต่อสู้คดีได้เต็มที่อยู่
 แล้ว รูปคดีจึงสมควรให้จำเลยแก้คำให้การได้ตามคำร้อง

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมคำให้การ (ต่อ)

กรณีไม่มีเหตุอันควร

ส่วนใหญ่มักเป็นพฤติกรรมต่อไปในทางประวัติดีให้ล่าช้า (ฎีกาที่ ๔๕๓๕/๒๕๕๑)

➤ **ฎีกาที่ ๓๓๕/๒๕๕๕** เดิมจำเลยให้การปฏิเสธ แสดงว่าเข้าใจข้อกล่าวหาตามที่โจทก์ฟ้องแล้วและจะต่อสู้คดีอย่างไร แต่เมื่อสืบพยานโจทก์ได้ ๒ ปาก จำเลยขอถอนคำให้การเดิมเป็นรับสารภาพตามฟ้องและตกลงจะชำระเงินให้โจทก์ โดยจำเลยชำระเงินให้โจทก์ ๒ งวด แล้วไม่ชำระอีกเลย จากนั้นจำเลยขอถอนคำให้การรับสารภาพเป็นการให้การปฏิเสธ จึงเป็นเวลาหลังจากหลังจากที่รับสารภาพมาแล้วประมาณ ๔ เดือน โดยอ้างเหตุว่าจำเลยเข้าใจผิดว่ามีหน้าที่ต้องชำระค่าสินไหมทดแทน แต่โจทก์ไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย จำเลยจึงไม่มีหน้าที่ชำระเงินตามที่ตกลงกันไว้ เห็นได้ว่าเป็นการให้การปฏิเสธเพื่อให้มีการสืบพยานกันต่อไปอีก อันเป็นการประวิงคดี ไม่มีเหตุสมควรอนุญาตให้จำเลยแก้ไขคำให้การ

การแก้หรือเพิ่มเติมคำให้การ (ต่อ)

(๒.๒) การขอแก้ไขคำให้การต้องยื่นคำร้องขอแก้ต่อศาล และแม้จะยื่นคำร้องตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายแล้ว ศาลก็ยังมีดุลพินิจพิจารณาอีกชั้นหนึ่งว่ามีเหตุอันควรที่จะอนุญาตให้แก้ไขหรือไม่

➤ ในคดีอาญานั้น จำเลยจะให้การหรือไม่ให้การก็ย่อมเป็นสิทธิของจำเลย แต่การขอแก้ไขคำให้การจำเลยนั้นจะสามารถกระทำได้ต่อเมื่อมีเหตุอันสมควรตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๓ วรรคสอง เท่านั้น มิใช่เป็นไปตามอำเภอใจของจำเลย อีกทั้งยังเป็นดุลพินิจของศาลว่าเห็นสมควรจะอนุญาตให้แก้ไขหรือไม่ก็ได้ (ฎีกาที่ ๖๒๑๔-๖๒๑๖/๒๕๔๔)

การแก้หรือเพิ่มเติมคำให้การ (ต่อ)

ฎีกาที่ ๕๓๓๔/๒๕๕๒ จำเลยให้การรับสารภาพว่ากระทำความผิดจริงตามฟ้อง โจทก์ โจทก์ร่วมและจำเลยต่างแถลงไม่ติดใจสืบพยาน ศาลชั้นต้นจึงนัดฟังคำพิพากษา เมื่อถึงวันฟังคำพิพากษา จำเลยขอถอนคำให้การเดิมที่รับสารภาพตามฟ้องและขอให้การใหม่เป็นปฏิเสธคำฟ้องโจทก์ ซึ่งแม้จะถือว่าเป็นการแก้ไขคำให้การตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๓ วรรคสองแล้ว แต่เมื่อจำเลยขอแก้ไขคำให้การโดยมิได้ยื่นคำร้องขอแก้คำให้การและมีได้แสดงให้ปรากฏว่ามีเหตุผลสมควรแก้คำให้การอย่างไร อันเป็นการไม่ปฏิบัติตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๓ วรรคสอง จึงไม่มีเหตุที่จะอนุญาตให้จำเลยแก้ไขคำให้การ

การแก้หรือเพิ่มเติมคำให้การ (ต่อ)

(๒.๓) จำเลยต้องยื่นคำร้องขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมคำให้การก่อนมีคำพิพากษาศาลชั้นต้น

- นับตั้งแต่ยื่นฟ้องคดีจนถึงระยะเวลาก่อนมีคำพิพากษาศาลชั้นต้นนั้น จำเลยสามารถยื่นคำร้องขอแก้ไขคำให้การได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๓ วรรคสอง แต่จะมาขอแก้ไขคำให้การในชั้นอุทธรณ์/ฎีกาไม่ได้
- ฎีกาที่ ๒๓๐๕/๒๕๔๘ การขอแก้ไขเพิ่มเติมคำให้การ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๓ วรรคสอง จำเลยจะต้องกระทำเสียก่อนศาลชั้นต้นพิพากษา การที่จำเลยขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมคำให้การในชั้นฎีกา ย่อมเป็นการต้องห้ามตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว

การแก้หรือเพิ่มเติมคำให้การ (ต่อ)

(๒.๔) การที่จำเลยให้การปฏิเสธในศาลชั้นต้น แต่ขอเปลี่ยนคำให้การเป็นรับสารภาพในศาลสูง แม้ไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่ต้องกระทำก่อนมีคำพิพากษาศาลชั้นต้น แต่ถือได้ว่าจำเลยยอมรับข้อเท็จจริงและไม่โต้แย้งคำพิพากษาศาลชั้นต้น (ฎีกาที่ ๕๙๔/๒๕๔๘ และที่ ๓๑๘/๒๕๕๕)

การแก้หรือเพิ่มเติมคำให้การ (ต่อ)

- ฎีกาที่ ๘๕๓/๒๕๖๓ ฎีกาของจำเลยฉบับลงวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๒ จำเลยอ้างว่ามีได้กระทำความผิด ขอให้ยกฟ้อง ต่อมา จำเลยยื่นฎีกาฉบับลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ โดยศาลชั้นต้นรับเป็นคำแถลงการณ์เนื่องจากยื่นเกินกำหนดระยะเวลา ยื่นฎีกา แต่ตามเนื้อหาเป็นการขอให้การรับสารภาพในชั้นฎีกา ซึ่งแม้จำเลยไม่อาจกระทำได้เพราะการแก้ไขคำให้การจะต้องกระทำก่อนที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๓ วรรคสอง การที่จำเลยยื่นคำแถลงการณ์โดยขอให้การรับสารภาพในชั้นฎีกา ถือได้ว่าจำเลยยอมรับข้อเท็จจริงโดยไม่ได้แย้งข้อที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ พิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดตามฟ้อง จึงไม่มีประเด็นต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยอีกต่อไปว่าจำเลยกระทำความผิดหรือไม่

การแก้หรือเพิ่มเติมคำให้การ (ต่อ)

- ฎีกาที่ ๒๓๓๖/๒๕๖๔ การที่จำเลยยอมรับในชั้นอุทธรณ์ว่ากระทำความผิดทุกกระทงตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ไม่เป็นการแก้ไขคำให้การปฏิเสธเป็นรับสารภาพในชั้นอุทธรณ์ เพราะต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๓ วรรคสอง แต่ถือได้ว่าจำเลยยอมสละข้อต่อสู้ในชั้นอุทธรณ์ด้วยการยอมรับข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น เป็นเหตุให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าจำเลยเป็นคนร้ายหรือไม่อีกต่อไป ถือเป็น การให้ความรู้แก่ศาลอันเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาตาม ป.อ. มาตรา ๘๘ จึงมีเหตุผลโทษให้แก่จำเลยบางส่วน

การแก้หรือเพิ่มเติมคำให้การ (ต่อ)

หมายเหตุ แม้จำเลยจะขอเปลี่ยนคำให้การเป็นรับสารภาพในศาลสูง อันเป็นการรับข้อเท็จจริงว่ากระทำความผิดโดยไม่ได้แย้งคำพิพากษาลงโทษของศาลล่างก็ตาม แต่ถ้าศาลสูงเห็นว่าจำเลยไม่ได้กระทำความผิด ย่อมมีอำนาจยกฟ้องได้

ฎีกาที่ ๓๗๘๑/๒๕๖๔ ระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์ จำเลยทั้งสองยืนยันคำร้องว่าทำความตกลงกับผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้ร้องคดีนี้ได้ และจำเลยทั้งสองยืนยันคำให้การใหม่ขอแก้ไขคำให้การเดิมที่ให้การปฏิเสธเป็นรับสารภาพตามฟ้องทุกข้อกล่าวหา ซึ่งไม่อาจกระทำได้เพราะการแก้ไขคำให้การต้องกระทำก่อนศาลชั้นต้นพิพากษาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๓ วรรคสอง ...

การแก้หรือเพิ่มเติมคำให้การ (ต่อ)

... แต่การยืนยันคำร้องและคำให้การใหม่ดังกล่าวถือเป็นการรับข้อเท็จจริงว่ากระทำความผิดโดยไม่ได้แย้งคำพิพากษาลงโทษของศาลชั้นต้น แต่เมื่อศาลอุทธรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า พยานโจทก์ที่น่าสืบมามีความสงสัยตามสมควรว่าจำเลยที่ ๑ ได้กระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ จึงต้องยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้จำเลยที่ ๑ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๗ วรรคสอง แม้จำเลยที่ ๑ จะแถลงขอลอนคำให้การเดิมเป็นให้การรับสารภาพ แต่เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าจำเลยที่ ๑ ไม่ได้กระทำความผิด ศาลอุทธรณ์ย่อมมีอำนาจพิพากษายกฟ้องจำเลยที่ ๑ ได้ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๑๕ ดังนั้น โจทก์ย่อมสามารถฎีกาได้ว่า จำเลยที่ ๑ ร่วมกับจำเลยที่ ๒ กระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือไม่

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมคำให้การ (ต่อ)

(๒.๕) เมื่อศาลเห็นสมควรอนุญาตให้แก้ไขหรือเพิ่มเติมคำให้การ ให้ส่งสำเนาคำร้องขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมคำให้การนั้นแก่โจทก์

- กรณีที่ศาลเห็นสมควรอนุญาตให้แก้ไขหรือเพิ่มเติมคำให้การแล้ว ศาลต้องส่งสำเนาคำร้องนั้นให้แก่โจทก์ด้วย เพื่อที่โจทก์จะได้ทราบว่าจำเลยให้การต่อสู้คำฟ้องของโจทก์อย่างไรบ้าง โจทก์จะได้จัดเตรียมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดของจำเลยกับหลักฐานข้ออ้างของจำเลยได้อย่างถูกต้องนั่นเอง

การแก้ไขหรือเพิ่มเติมคำให้การ (ต่อ)

(๒.๖) กรณีที่จำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้องแล้ว ต่อมาศาลอนุญาตให้โจทก์แก้ไขเพิ่มเติมฐานความผิด จำเลยย่อมมีสิทธิขอเพิ่มเติมคำให้การได้เช่นกัน

- ฎีกาที่ ๓๕๒๐/๒๕๔๕ โจทก์ยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องโดยขอแก้บทลงโทษจาก พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๑, ๔๐, ๔๒, ๖๕, ๖๖, ๗๐ ทวิ เป็นมาตรา ๒๑, ๔๐, ๔๒, ๖๕, ๖๖ ทวิ, ๗๐, ๗๑ ซึ่งเป็นการแก้ไขหรือเพิ่มเติมฐานความผิดก่อนที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๓ วรรคหนึ่ง, ๑๖๔ เมื่อจำเลยไม่คัดค้านและศาลชั้นต้นอนุญาตให้แก้ไขเพิ่มเติมฟ้อง จำเลยย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมคำให้การได้ แต่เมื่อจำเลยไม่ยื่นคำร้องดังกล่าว แสดงว่าจำเลยรับสารภาพโดยมิได้หลงต่อสู้ในฐานความผิดที่โจทก์ขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องนั้น ศาลย่อมลงโทษจำเลยตามคำฟ้องที่ขอแก้ไขเพิ่มเติมได้

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา

ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ บัญญัติว่า “ถ้าโจทก์ไม่มาตามกำหนดนัดให้ศาลยกฟ้องเสีย แต่ถ้าศาลเห็นว่ามิเหตุสมควรจึงมาไม่ได้ จะสั่งเลื่อนคดีไปก็ได้

คดีที่ศาลได้ยกฟ้องดังกล่าวแล้ว ถ้าโจทก์มาร้องภายในสิบห้าวัน นับแต่วันศาลยกฟ้องนั้น โดยแสดงให้เห็นได้ว่ามิเหตุสมควรจึงมาไม่ได้ ก็ให้ศาลยกคดีนั้นขึ้นไต่สวนมูลฟ้องใหม่

ในคดีที่ศาลยกฟ้องดังกล่าวแล้ว จะฟ้องจำเลยในเรื่องเดียวกันนั้นอีกไม่ได้ แต่ถ้าศาลยกฟ้องเช่นนี้ในคดีซึ่งราษฎรเท่านั้นเป็นโจทก์ ไม่ตัดอำนาจพนักงานอัยการฟ้องคดีนั้นอีก เว้นแต่จะเป็นคดีความผิดต่อส่วนตัว”

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

มาตรา ๑๖๖ นี้ เป็นเรื่องโจทก์ขาดนัดไม่มาศาลในวันนัดไต่สวนมูลฟ้อง (ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖)

วันนัดพิจารณา (ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ ประกอบมาตรา ๑๘๑ ที่บัญญัติว่า “ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๓๕ และ ๑๖๖ มาบังคับแก่การพิจารณาโดยอนุโลม”)

วันนัดตรวจพยานหลักฐาน (ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ ประกอบมาตรา ๑๗๓/๒ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “...ในกรณีที่โจทก์ไม่มาศาลในวันตรวจพยานหลักฐานให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๖๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”) เท่านั้น

ซึ่งเป็นเรื่องที่ ป.วิ.อ. บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะแล้ว จะนำเรื่องโจทก์หรือจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การหรือขาดนัดพิจารณาตาม ป.วิ.พ. มาอนุโลมใช้กับคดีอาญาไม่ได้ (ฎีกาที่ ๑๕๗๔/๒๕๒๕)

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

- ฎีกาที่ ๒๒๓/๒๕๒๓ การที่โจทก์ไม่มาศาลหลังจากสืบพยานโจทก์บ้างแล้วนั้น ศาลชั้นต้นยกฟ้องโจทก์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ ได้ เพราะโจทก์ยังมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติต่อศาลก็นำพยานเข้าสืบอีก หากไม่ติดใจสืบก็ต้องแถลงให้ศาลทราบ และเรื่องการไม่มาศาลตามกำหนดนัดนี้ ป.วิ.อ. ได้บัญญัติไว้ชัดเจนแล้ว จึงจะนำ ป.วิ.พ. เรื่องการพิจารณาโดยขาดนัดมาอนุโลมใช้บังคับหาได้ไม่

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

- การฟ้องคดีอาญาด้วยวาจา ไม่อาจมีการยกฟ้องเพราะโจทก์ไม่มาศาลตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้โจทก์ต้องมาศาลเพื่อกล่าวฟ้องจำเลยต่อศาลด้วยวาจา ถ้าโจทก์ไม่มาย่อมแสดงว่ายังไม่มีฟ้อง จึงนำเอา ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ มาใช้บังคับในกรณีนี้ไม่ได้ ศาลจึงไม่อาจพิจารณาพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดได้และจะพิพากษายกฟ้องก็ไม่ได้เช่นกันเพราะยังไม่มีฟ้อง แต่ต้องสั่งจำหน่ายออกจากสารบบความ (ฎีกาที่ ๔๗๐๒/๒๕๔๘)

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

กระบวนการพิจารณาคดีอาญากรณีโจทก์ขาดนัด มี
สาระสำคัญอยู่ ๓ ประการ คือ

๑. หลักเกณฑ์การขาดนัดของโจทก์
๒. หลักเกณฑ์การร้องขอให้ศาลยกคดีของโจทก์ขึ้น
ไต่สวนมูลฟ้อง หรือพิจารณา หรือตรวจ
พยานหลักฐานใหม่
๓. หลักเกณฑ์การตัดอำนาจของโจทก์ที่จะฟ้อง
จำเลยในเรื่องเดียวกันนั้นอีก

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

๑. หลักเกณฑ์การขาดนัดของโจทก์

➤ มาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ถ้าโจทก์ไม่มา
ตามกำหนดนัด ให้ศาลยกฟ้องเสีย แต่ถ้าศาลเห็นว่า
เหตุสมควรจึงมาไม่ได้ จะสั่งเลื่อนคดีไปก็ได้”

(๑.๑) ศาลจะยกฟ้องโจทก์ตามมาตรา ๑๖๖ ได้ ต้อง
ประกอบไปด้วยการที่โจทก์ทราบกำหนดนัดของศาล
โดยชอบแล้ว แต่โจทก์ไม่มาศาลตามกำหนดนัด

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

- หากขาดองค์ประกอบอย่างใดอย่างหนึ่งไป ย่อมไม่ถือว่าโจทก์ไม่มาตามกำหนด อันส่งผลให้ศาลไม่มีอำนาจในการยกฟ้องโจทก์ตามมาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง ได้เลย หากศาลไปสั่งยกฟ้องโจทก์ตามมาตราดังกล่าว ย่อมเป็นการไม่ชอบ กรณีเช่นนี้ โจทก์ไม่จำเป็นต้องร้องขอให้ยกคดีขึ้นได้สวนมูลฟ้อง หรือพิจารณา หรือตรวจพยานหลักฐานใหม่ตามหลักเกณฑ์ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ วรรคสอง แต่อย่างใด

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

- ฎีกาที่ ๒๑๓๘/๒๕๓๖ โจทก์ไม่มาศาลตามกำหนดนัดเพราะโจทก์ไม่ทราบวันนัดสืบพยานโจทก์อันเนื่องจากการส่งหมายไม่ชอบ ย่อมไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่ศาลจะยกฟ้องได้ กรณีไม่อยู่ในบังคับที่โจทก์จะต้องขอให้ศาลยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ศาลยกฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ ประกอบมาตรา ๑๘๑

การขานัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

(๑.๒) กรณีศาลกำหนดวันนัดสืบพยานโดยไม่มีตัวจำเลยมาศาล ถือเป็นกระบวนการพิจารณาไม่ชอบ แม้โจทก์ไม่มาศาลตามกำหนดนัดดังกล่าว ศาลจะยกฟ้องไม่ได้

➤ ฎีกาที่ ๓๐๓๑/๒๕๒๖ ในคดีอาญาเมื่อศาลได้สวนมูลฟ้องและมีคำสั่งประทับฟ้องแล้ว ศาลชอบที่จะต้องออกหมายเรียกหรือหมายจับจำเลยมาแล้วแต่ควรอย่างไร เพื่อให้ได้ตัวจำเลยมาอยู่ในอำนาจศาลเสียก่อน แล้วจึงทำการพิจารณาต่อไป การที่ศาลสั่งกำหนดวันนัดสืบพยานโจทก์โดยยังไม่ได้ตัวจำเลยมาศาล จึงเป็นกระบวนการพิจารณาข้ามขั้นตอนของกฎหมาย เมื่อจำเลยไม่มาศาลตามนัด ในวันนั้นก็ไม่มีตัวจำเลยอยู่ในอำนาจศาล วันเวลาที่นัดไว้จึงถือไม่ได้ว่าเป็นวันเวลานัดสืบพยานโจทก์ เมื่อโจทก์ไม่มาศาลตามวันเวลาดังกล่าวจะถือเป็นเหตุยกฟ้องโดยอาศัย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ ประกอบมาตรา ๑๘๑ หาได้ไม่

การขานัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

(๑.๓) ต้องเป็นกรณีที่โจทก์ไม่มาศาลตามกำหนดนัด

“กำหนดนัด” ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ นี้ หมายถึง วันนัดไต่สวนมูลฟ้อง วันนัดพิจารณา และ วันนัดตรวจพยานหลักฐาน

ถ้าเป็นนัดอื่นๆ นอกเหนือจากวันดังกล่าว ศาลย่อมไม่อาจยกฟ้องโจทก์โดยอาศัย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ ได้เลย เช่น

การขานัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

- นัดพร้อมเพื่อฟังกำหนดวันพิจารณา (ฎีกาที่ ๓๒๓/๒๔๘๓)
- นัดพร้อมเพื่อฟังกำหนดวันจะไต่สวนผู้ร้องกรณีขอรับของกลางคืน (ฎีกาที่ ๕๓/๒๔๘๓)
- นัดฟังประเด็นกลับ (ฎีกาที่ ๘๕๐/๒๕๑๖)
- นัดฟังผลคดีของคดีอื่น (ฎีกาที่ ๑๕๓๐/๒๕๑๕)
- นัดพร้อมเพื่อสอบคำให้การจำเลยและกำหนดวันนัดสืบพยานโจทก์ (ฎีกาที่ ๗๔๕๓/๒๕๖๐)
- นัดพร้อมเพื่อไต่ถาม (ฎีกาที่ ๓๕๒๒/๒๕๖๓)

การขานัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๔๔๕๒/๒๕๖๒ ข้อเท็จจริงได้ความว่า หลังจากประทับฟ้องแล้ว ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้หมายเรียกจำเลยมาให้การในวันนัดพร้อม โดยมีกำหนดชัดเจนว่า นอกจากการสอบคำให้การจำเลยแล้ว จะดำเนินกระบวนการพิจารณาอื่นใดอีก จึงเป็นเพียงการนัดพร้อมเพื่อสอบคำให้การจำเลย ดังนั้น เมื่อโจทก์ไม่มาศาลในวันนัดพร้อมดังกล่าว ซึ่งมีใช้วันนัดตรวจพยานหลักฐานหรือนัดพิจารณาหรือนัดสืบพยานโจทก์ กรณีจึงไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่ศาลชั้นต้นจะยกฟ้องเพราะโจทก์ไม่มาศาลตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๑๗๓/๒ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๑๘๑ ได้...

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

...ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ให้ยกฟ้องเพราะโจทก์ไม่มาศาลโดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องโดยอาศัยบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง แล้วดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อมาหลังจากมีคำสั่งดังกล่าว นั้น **จึงเป็นการไม่ชอบ** โจทก์ย่อมไม่อยู่ในบังคับที่จะขอให้พิจารณาคดีใหม่ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๑๘๑ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ มีคำสั่งให้ยกคำสั่งศาลชั้นต้น และให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาใหม่แล้วมีคำสั่งตามรูปคดีต่อไปนั้นจึงชอบแล้ว

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๓๕๒๒/๒๕๖๓ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ถ้าโจทก์ไม่มาตามกำหนดนัดให้ศาลยกฟ้องเสีย คำว่า “กำหนดนัด” ตามบทบัญญัตินี้ดังกล่าว หมายถึงกำหนดนัดได้สวนมูลฟ้อง หรือกำหนดนัดตรวจพยานหลักฐาน หรือกำหนดนัดพิจารณาซึ่งเป็นหน้าที่ของโจทก์จะต้องมาดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อศาลตามที่กฎหมายกำหนด การที่จำเลยแถลงขอนำคดีเข้าสู่ศูนย์ไต่ถาม และศาลชั้นต้นอนุญาตและมีหนังสือแจ้งผู้เสียหายมาศาลเพื่อไต่ถามแล้ว วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ เวลา ๙ นาฬิกา เป็นการนัดผู้เสียหายและจำเลยมาไต่ถามได้เกี่ยวข้องกับโจทก์...

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

... แม้จะเป็นวันเดียวกับที่ศาลกำหนดนัดพร้อมเพื่อสอบคำให้การ/คุ้มครองสิทธิ/ตรวจพยานหลักฐาน/ไต่สวนมูลฟ้อง แต่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอีกว่าหากจำเลยให้การปฏิเสธให้ผู้พิพากษาประจำศูนย์กำหนดวันนัดตรวจพยานหลักฐานและประชุมคดี และแจ้งคู่ความ แสดงว่าในการนัดตรวจพยานหลักฐานนั้น ศาลชั้นต้นจะต้องกำหนดวันนัดและแจ้งให้คู่ความทราบอีกชั้นหนึ่ง ดังนั้น การที่โจทก์ไม่มาศาลในวันนัดพร้อมเพื่อไต่สวนมูลฟ้อง ซึ่งมีใช้วันนัดตรวจพยานหลักฐานและวันนัดพิจารณา จึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๑๘๑ ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ให้ยกฟ้องโจทก์ เพราะโจทก์ไม่มาศาลตามกำหนดนัดตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง แล้วดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อมา จึงไม่ชอบ

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

(๑.๔) กำหนดนัด ตามมาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง หมายถึง โจทก์ต้องมาศาลในวันนัดไต่สวนมูลฟ้อง วันนัดพิจารณา และวันนัดตรวจพยานหลักฐานทุกนัด เพราะเป็นกรณีที่โจทก์ยังมีหน้าที่ต้องปฏิบัติต่อศาลอยู่ ซึ่งแตกต่างจากคดีแพ่งที่หมายถึง วันที่ศาลเริ่มต้นทำการสืบพยานซึ่งเป็นนัดสืบพยานเฉพาะนัดแรกเท่านั้น

➤ ฎีกาที่ ๒๒๓/๒๕๒๓ การที่โจทก์ไม่มาศาลหลังจากสืบพยานโจทก์บ้างแล้วนั้นศาลชั้นต้นยกฟ้องโจทก์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ ได้ เพราะโจทก์ยังมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติต่อศาลคือนำพยานเข้าสืบอีก หากไม่ติดใจสืบก็ต้องแถลงให้ศาลทราบ และเรื่องการไม่มาศาลตามกำหนดนัดนี้ ป.วิ.อ. ได้บัญญัติไว้ชัดเจนแล้ว จึงจะนำ ป.วิ.พ. เรื่องการพิจารณาโดยขาดนัดมาอนุโลมใช้บังคับหาได้ไม่

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

(๑.๕) ศาลยกฟ้องตามมาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง โดยไม่ต้องพิจารณาว่าพยานหลักฐานของโจทก์ที่สืบมาแล้วนั้นมีมูล หรือฟังลงโทษจำเลยได้หรือไม่ (ฎีกาที่ ๑๓๒๖/๒๕๓๔)

➤ ฎีกาที่ ๑๒๑๔/๒๕๓๘ การที่จะพิจารณาว่าพยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบไปแล้วในการไต่สวนมูลฟ้องจะพอฟังว่าคดีมีมูลหรือไม่ ต้องเป็นกรณีที่โจทก์มาศาลตามกำหนดนัดแล้วไม่ติดใจนำพยานเข้าไต่สวนต่อไป แต่เมื่อโจทก์ไม่มาศาลในวันนัดไต่สวนมูลฟ้องครั้งที่สองแม้จะไม่ไต่สวนในวันนัดไต่สวนมูลฟ้องครั้งแรก ศาลก็ต้องยกฟ้องโจทก์เสียตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง โดยไม่ต้องวินิจฉัยพยานโจทก์ที่สืบไปแล้วในนัดก่อนว่าคดีมีมูลหรือไม่

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

(๑.๖) ศาลยกฟ้องตามมาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง โดยไม่ต้องคำนึงว่าในวันนัดนั้นจำเลยจะมาศาลด้วยหรือไม่

➤ ฎีกาที่ ๓๗๕๔/๒๕๓๐ (ปชญ) ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ ประกอบมาตรา ๑๘๑ มีเจตนารมณ์ที่จะเร่งรัดการดำเนินกระบวนการพิจารณาให้เป็นไปโดยสะดวกและรวดเร็ว มิให้มีการประวิงคดี จึงได้กำหนดมาตรการเพื่อบังคับให้โจทก์ปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด มิฉะนั้น ย่อมเสี่ยงต่อการที่จะถูกยกฟ้องอันเป็นผลเสียต่อกดีของโจทก์เอง กรณีจึงเป็นเรื่องระหว่งโจทก์กับศาลหาได้เกี่ยวข้องกับจำเลยแต่ประการใดไม่ ดังนั้น เมื่อโจทก์ไม่มาศาลในวันนัดพิจารณาโดยไม่ปรากฏเหตุขัดข้องแล้ว ศาลก็ชอบที่จะพิพากษายกฟ้องไปได้โดยไม่ต้องคำนึงว่าจำเลยจะมาศาลในวันนั้นด้วยหรือไม่

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

หมายเหตุ แม้การส่งหมายนัดให้จำเลยโดยวิธีปิดหมายยังไม่มีผลใช้ได้ตามกฎหมาย โจทก์ก็ยังคงต้องมาศาลตามกำหนดนัด

➤ ฎีกาที่ ๒๐๘๕/๒๕๔๗ โจทก์ที่ ๑ ทราบกำหนดนัดได้ส่วนมูลฟ้องโดยชอบแล้วจึงมีหน้าที่จะต้องมาศาลตามกำหนดนัด แต่ในวันนัดฝ่ายโจทก์ที่ ๑ กลับไม่มีผู้ใดมาศาลโดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องหรือขอเลื่อนคดี ถึงแม้จะปรากฏว่าการส่งหมายนัดและดำเนินคำฟ้องให้จำเลยทั้งสามโดยวิธีปิดหมายยังไม่มีผลใช้ได้ตามกฎหมาย ก็ทำให้โจทก์ที่ ๑ หมดหน้าที่ที่จะต้องมาศาลตามกำหนดนัดไม่

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

(๑.๓) การที่โจทก์แถลงหมดพยาน หรือไม่ตั้งใจสืบพยานโจทก์แล้ว หรือโจทก์ไม่มาศาลในวันสืบพยานจำเลย ศาลยกฟ้องโจทก์ตามมาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง ไม่ได้ เพราะโจทก์ไม่มีหน้าที่ต้องสืบพยานหรือปฏิบัติต่อศาลแล้ว เพียงแต่เสียสิทธิชักค้ำพยานจำเลยเท่านั้น (ฎีกาที่ ๑๖๕๓/๒๕๕๓)

➤ ฎีกาที่ ๑๒๕๖/๒๕๒๑ การที่โจทก์ไม่มาศาลในวันนัดสืบพยานจำเลย เห็นได้ว่าโจทก์ไม่มีหน้าที่ปฏิบัติต่อศาล โจทก์เพียงแต่เสียสิทธิชักค้ำพยานจำเลย แต่ไม่อาจยกฟ้องโจทก์เพราะเหตุนี้ได้

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

หมายเหตุ อย่างไรก็ตาม การที่โจทก์จะหมดหน้าที่ต้องปฏิบัติต่อศาลเพราะไม่ติดใจสืบพยานอีกนั้น โจทก์ต้องแถลงให้ศาลทราบเป็นกิจจะลักษณะ มิฉะนั้น ยังคงถือว่ายังมีหน้าที่ต่อศาลอยู่ ซึ่งอาจถูกยกฟ้องตามมาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่งได้

➢ ฎีกาที่ ๕๕๖๔/๒๕๓๔ วันนัดสืบพยานโจทก์แม้จะมีไต่ถามแรก โจทก์ก็ยังคงมีหน้าที่นำพยานเข้าสืบตามกำหนดนัด หากไม่ติดใจสืบพยานอีกก็ ต้องแถลงให้ศาลทราบเพื่อจะได้ดำเนินกระบวนการต่อไป การที่ทนายโจทก์แถลงไว้ในนัดก่อนว่า หากนัดหน้าไม่สามารถติดตาม ส. มาเบิกความได้ก็ให้ถือว่าทนายโจทก์ไม่ติดใจสืบ ส. อีก ก็หาได้มีความหมายถึงกรณีที่โจทก์ไม่มาศาลด้วยไม่ เมื่อโจทก์ไม่มาศาลตามกำหนดนัดศาลชั้นต้นจึงชอบที่จะยกฟ้องเสียได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๑๘๑

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

(๑.๘) หากโจทก์ไม่มาศาลแต่ยื่นคำร้องขอเลื่อนคดี ศาลต้อง พิจารณาสั่งคำร้องขอเลื่อนคดีก่อน

➢ ฎีกาที่ ๔๑๐/๒๕๒๘ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกฟ้องโจทก์เมื่อเวลา ๙.๐๕ นาฬิกา ซึ่งเป็นเวลาภายหลังที่ทนายโจทก์ยื่นคำร้องขอเลื่อนคดีเมื่อเวลา ๘.๐๐ นาฬิกา ศาลชั้นต้นจะอ้างว่าโจทก์ไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้ทราบหาได้ไม่ ชอบที่จะพิจารณาคำร้องของโจทก์เสียก่อนว่าสมควรจะให้เลื่อนคดีหรือไม่ การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกฟ้องโจทก์โดยไม่พิจารณาคำร้องขอเลื่อนคดีที่ได้ยื่นไว้ก่อนที่จะมีคำสั่ง โดยอ้างว่าโจทก์ไม่มาศาลตามนัด เป็นการมีคำสั่งผิดขั้นตอนไม่ชอบด้วยกระบวนการพิจารณา จึงต้องดำเนินการกระบวนการพิจารณาเสียใหม่ให้ถูกต้อง

การขานัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

(๑.๕) โจทก์ต้องทราบกำหนดนัดของศาลโดยชอบแล้ว

- กรณีที่ศาลยังไม่แจ้งกำหนดนัดให้โจทก์ทราบ หรือการส่งหมายแจ้งกำหนดนัดให้โจทก์นั้นเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกระบวนการการส่งหมาย ถือไม่ได้ว่าโจทก์ได้ทราบกำหนดวันนัดไต่สวนมูลฟ้อง วันนัดพิจารณา หรือวันนัดตรวจพยานหลักฐานของศาลโดยชอบแล้ว ย่อมไม่เข้าเกณฑ์ตามมาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง ที่ศาลจะยกฟ้องได้
- ฎีกาที่ ๒๑๗๘/๒๕๓๖ โจทก์ไม่มาศาลตามกำหนดนัดเพราะโจทก์ไม่ทราบวันนัดสืบพยานโจทก์อันเนื่องจากการส่งหมายไม่ชอบ ย่อมไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่ศาลจะยกฟ้องได้ กรณีจึงไม่อยู่ในบังคับที่โจทก์จะต้องขอให้ศาลยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ศาลยกฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ ประกอบมาตรา ๑๘๑

การขานัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๕๒๘๕/๒๕๔๓ ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องแล้วเห็นว่าคดีมีมูล ให้ประทับฟ้อง นัดจำเลยมาให้การแก้คดีและนัดสืบพยานโจทก์ ต่อมา มีการเลื่อนนัดสอบคำให้การจำเลยและสืบพยานโจทก์ไปอีก แต่เจ้าหน้าที่ผู้พิมพ์รายงานกระบวนการพิจารณาพิมพ์วันนัดผิดไปจากที่คู่ความตกลงกันไว้ โดยผู้พิพากษามีได้อ่านรายงานกระบวนการพิจารณาที่พิมพ์ผิดนั้นให้คู่ความฟังก่อน เมื่อโจทก์ไม่มาศาลในวันนัดตามที่เจ้าหน้าที่พิมพ์จึงถือไม่ได้ว่าโจทก์ไม่มาศาลตามกำหนดนัดตามความใน ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง อันจะเป็นเหตุให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกฟ้องได้

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๑๐๒๖/๒๕๐๓ ในคดีอาญาโจทก์ยื่นคำร้องขอเลื่อนคดีออกไปจนกว่าจะจับตัวจำเลยได้ และในท้ายคำร้องทนายโจทก์ได้เซ็นที่หมายเหตุน่า “ข้าพเจ้ารอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว” ศาลได้มีคำสั่งในวันรุ่งขึ้นว่าให้เลื่อนคดีไปโดยโจทก์ยังไม่ทราบคำสั่งศาล ดังนี้ ศาลจะพิพากษายกฟ้องโดยถือว่าโจทก์ไม่มาตามกำหนดนัดตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ ประกอบมาตรา ๑๘๑ หากขอไม่ หมายเหตุ หากศาลมีคำสั่งในวันที่โจทก์ร้องขอเลื่อนคดี ต้องถือว่าโจทก์ทราบกำหนดนัดของศาลโดยชอบแล้ว หากโจทก์ไม่มาในวันนัดนั้น ย่อมอยู่ในเกณฑ์ที่ศาลยกฟ้องโจทก์ตามมาตรา ๑๖๖ ได้

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

(๑.๑๐) ฝ่ายโจทก์ต้องไม่มีใครมาศาลเลย

- แม้ ป.วิ.อ. มาตรา ๒ (๑๔) ให้คำนิยาม “โจทก์” หมายความว่า พนักงานอัยการหรือผู้เสียหายซึ่งฟ้องคดีอาญาต่อศาล หรือทั้งคู่ในเมื่อพนักงานอัยการและผู้เสียหายเป็นโจทก์ร่วมกัน ดังนั้น ในกรณีที่เป็นโจทก์ร่วมกัน หากในวันนัดไต่สวนมูลฟ้อง วันนัดพิจารณา หรือวันนัดตรวจพยานหลักฐาน โจทก์หรือโจทก์ร่วมฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมาศาล ย่อมไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่ศาลจะยกฟ้องได้
- ฎีกาที่ ๑๕๑๕/๒๔๕๗ ผู้เสียหายร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องจำเลย วันนัดพิจารณา พนักงานอัยการขาดนัดไม่มาศาลแต่โจทก์ร่วมมา ดังนี้ จะถือว่าโจทก์ขาดนัดอันจะต้องยกฟ้องของโจทก์เสียตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ ไม่ได้

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

(๑.๑๑) คำว่า “โจทก์” หมายความว่ารวมถึง ทนายโจทก์ ผู้รับมอบอำนาจและผู้รับมอบฉันทะของโจทก์ด้วย

➤ ฎีกาที่ ๘๗๒/๒๔๕๒ ทนายโจทก์มาศาล แม้ตัวโจทก์ไม่มาก็ไม่ถือว่าโจทก์ขาดนัด ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

(๑.๑๒) กรณีฝ่ายโจทก์มาศาล แต่ศาลยกฟ้องเพราะถือว่าโจทก์ไม่มีพยานมาสืบ สิทธินาคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับไป ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๕(๔)

➤ ฎีกาที่ ๑๓๘๒/๒๔๕๒ คดีอาญาก่อน ผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้อง จำเลยนั้น เมื่อถึงวันนัดทนายโจทก์มา แต่ตัวโจทก์ไม่มาและโจทก์ไม่ได้ร้องขอเลื่อนคดี ศาลได้พิพากษายกฟ้อง คดีถึงที่สุดไปแล้ว พนักงานอัยการจะนำคดีนี้มาฟ้องใหม่หาได้ไม่ เพราะในคดีก่อนศาลยกฟ้องเนื่องจากโจทก์ไม่มีพยานมาสืบ ซึ่งมีผลเช่นเดียวกับการพิพากษายกฟ้อง โดยโจทก์พิสูจน์ความผิดของจำเลยไม่ได้สมฟ้อง เป็นการพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้ว สิทธิฟ้องร้องได้ระงับสิ้นไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๕ (๔)

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

หมายเหตุ การที่ศาลยกฟ้องเพราะโจทก์ไม่มีพยานมาสืบ โจทก์จะร้องขอให้ศาลยกคดีขึ้นมาพิจารณาใหม่ไม่ได้ เพราะมิใช่เป็นกรณีที่ศาลยกฟ้องเพราะเหตุโจทก์ไม่มาศาลตามกำหนดนัด

➤ ฎีกาที่ ๑๗๓๕/๒๕๒๘ โจทก์และพยานโจทก์ไม่มาศาล แต่ทนายโจทก์มอบฉันทะให้เสมียนทนายนำคำร้องมายื่นต่อศาลขอเลื่อนการไต่สวนมูลฟ้อง ศาลชั้นต้นไม่อนุญาตให้เลื่อนคดีและถือว่าโจทก์ไม่มีพยานมาเพื่อไต่สวนให้เห็นว่าคดีโจทก์มีมูลและพิพากษายกฟ้อง ดังนี้ โจทก์จะมาร้องขอให้ยกคดีขึ้นไต่สวนมูลฟ้องใหม่ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ มิได้ เพราะมิใช่เป็นกรณีที่ศาลยกฟ้องเพราะเหตุโจทก์ไม่มาศาลตามกำหนดนัด

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

(๑.๑๓) การมาศาลของฝ่ายโจทก์นั้น ต้องปรากฏตัวต่อศาลในเวลาไต่สวนมูลฟ้อง หรือพิจารณา หรือตรวจพยานหลักฐานด้วย (ฎีกาที่ ๒๕๓๓/๒๕๓๑)

➤ ฎีกาที่ ๑๕๖๗/๒๕๔๕ ในวันนัดสืบพยานโจทก์ ศาลนัดสืบพยานโจทก์เวลา ๘.๐๐ นาฬิกา โจทก์ทราบนัดโดยชอบแล้วจึงมีหน้าที่ต้องมาศาลตามกำหนด แม้ น. พนักงานอัยการโจทก์เจ้าของสำนวนจะมาที่ศาลแล้ว แต่ก็มิได้เข้าห้องพิจารณา โดย น. ไปทำหน้าที่แทนพนักงานอัยการในคดีอื่นและทำหน้าที่อื่น ศาลได้ประกาศเรียกโจทก์ให้เข้าห้องพิจารณาดังแต่เวลา ๘.๐๐ นาฬิกา ศาลรอจนกระทั่งเวลา ๑๑.๑๕ นาฬิกา โจทก์ก็ไม่เข้าห้องพิจารณาคดีแถลงให้ศาลทราบถึงเหตุขัดข้องของโจทก์ ทั้งที่โจทก์ได้มาอยู่ในบริเวณศาล แสดงให้เห็นว่า โจทก์ไม่เอาใจใส่ หรือเล็งเห็นถึงความสำคัญในเวลานัดของศาล ดังนั้น โจทก์จึงจะยกขึ้นแก้ตัวหรือยกมาเป็นข้ออ้างเพื่อให้ศาลยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่หาได้ไม่

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

(๑.๑๕) เมื่อโจทก์ไม่มาศาลตามกำหนดนัด ศาลต้องยกฟ้องเท่านั้น จะสั่งจำคุกคดีเพราะเหตุทิ้งฟ้องไม่ได้

➤ ฎีกาที่ ๑๕๗๔/๒๕๒๕ ในกรณีที่โจทก์ไม่มาศาลในวันนัดไต่สวนมูลฟ้องนั้น ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้วว่าให้ศาลยกฟ้องเสีย จึงจะนำบทบัญญัติใน ป.วิ.พ. ว่าด้วยการทิ้งฟ้องมาใช้บังคับในกรณีนี้หาได้ไม่ ฉะนั้น ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่าโจทก์ไม่มาศาลโดยไม่มีเหตุ โดยถือว่าโจทก์ทิ้งฟ้อง และศาลชั้นต้นสั่งให้จำคุกคดีจึงไม่ชอบด้วยวิธีพิจารณา

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

หมายเหตุ แม้การที่ศาลสั่งจำคุกคดีจะไม่ชอบ แต่หากไม่มีการอุทธรณ์จนผลของคำสั่งดังกล่าวถึงที่สุดไปแล้ว โจทก์นำคดีมาฟ้องใหม่ได้ ไม่เป็นฟ้องซ้ำ

➤ ฎีกาที่ ๑๖๒-๑๖๓/๒๕๐๖ คดีอาญานั้น เมื่อโจทก์ทิ้งฟ้องก็เท่ากับโจทก์ไม่มีพยานหลักฐานมาพิสูจน์ความผิดของจำเลย ศาลจึงควรพิพากษายกฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ แต่ศาลชั้นต้นกลับสั่งจำคุกคดีนั้น เมื่อจำเลยไม่อุทธรณ์ผลแห่งคดีจึงคงเป็นว่าศาลสั่งจำคุกคดีอยู่นั่นเอง ซึ่งไม่ได้ทำให้สิทธินำคดีมาฟ้องใหม่ระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๕ ฉะนั้น โจทก์จึงฟ้องใหม่ได้ภายในอายุความ โดยไม่ถือว่าเป็นการฟ้องซ้ำ

การขาดนัดของโจทก์ในคดีอาญา (ต่อ)

จบการบรรยาย ครั้งที่ ๖

ขอขอบคุณ
บรรยายครั้งต่อไป
วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๖
เวลา ๑๘.๐๐ - ๑๙.๕๐ น.

